TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Diễn đàn Tương lai ASEAN 2026: Dấu ấn Việt Nam và thông điệp đoàn kết khu vực

19:51 09/06/2026

Sự kiện không chỉ khẳng định vai trò trung tâm của ASEAN mà còn làm nổi bật sự chủ động của Việt Nam cùng các nước trong khu vực đoàn kết, phát triển trước những biến động địa chính trị toàn cầu

Diễn đàn Tương lai ASEAN (AFF) 2026 đang diễn ra tại Hà Nội đã nhận được sự quan tâm, đánh giá đặc biệt cao từ giới ngoại giao và các học giả quốc tế.

Sự kiện không chỉ khẳng định vai trò trung tâm của ASEAN mà còn làm nổi bật vị thế, sự chủ động của Việt Nam cùng các nước trong khu vực đoàn kết, phát triển trước những biến động của tình hình địa chính trị toàn cầu.

Điểm nhấn từ thông điệp khai mạc

Một trong những tâm điểm của Diễn đàn năm nay là bài phát biểu dẫn đề khai mạc của Thủ tướng Chính phủ Lê Minh Hưng. Chia sẻ bên lề sự kiện, Đại sứ Canada tại Việt Nam Jim Nickel đánh giá thông điệp của Thủ tướng Việt Nam đưa ra "rất mạnh mẽ."

Trong bối cảnh thế giới đang đối mặt với sự cạnh tranh địa chính trị gay gắt, sự phân mảnh kinh tế và xói mòn của các quy tắc, thể chế quốc tế, theo Đại sứ Jim Nickel, bài phát biểu của Thủ tướng Lê Minh Hưng đã khẳng định rõ quan điểm Việt Nam, các nước ASEAN và các đối tác cần phải kề vai sát cánh, hợp tác cùng nhau để giải quyết các thách thức chung vì lợi ích của tất cả các bên.

Đại sứ Pháp tại Việt Nam Olivier Brochet cũng dành sự quan tâm đặc biệt đến bài phát biểu của Thủ tướng Lê Minh Hưng tại Diễn đàn lần này.

“Đây là một bài phát biểu rất thu hút và quan trọng, tiếp nối những thông điệp mà Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm đã đưa ra tại Đối thoại Shangri-La. Đối với chúng tôi, điều rất ý nghĩa là được chứng kiến những cam kết mạnh mẽ của Việt Nam trong việc ủng hộ mọi nỗ lực phát triển ASEAN, xây dựng mối quan hệ hòa bình và duy trì sự ổn định trong khu vực,” Đại sứ Olivier Brochet chia sẻ.

Đại sứ Olivier Brochet nhận định bầu không khí của Diễn đàn năm nay đã thể hiện sự lạc quan hơn, mang lại niềm tin trong bối cảnh khủng hoảng quốc tế. Đại sứ cũng khẳng định Pháp mong muốn tiếp tục duy trì mối quan hệ hợp tác chặt chẽ với Việt Nam cũng như với các quốc gia ASEAN nhằm ủng hộ các nỗ lực hướng tới sự ổn định, đối thoại và phát triển trong khu vực.

Bên cạnh đó, Đại sứ, Trưởng phái đoàn Liên minh châu Âu (EU) tại Việt Nam Julien Guerrier đánh giá cao khâu tổ chức của Việt Nam khi quy tụ được Thủ tướng của các quốc gia như Thái Lan, Campuchia, Lào, Timor-Leste và Việt Nam để cùng đối thoại cấp cao về tương lai hòa bình, ổn định và tăng trưởng bao trùm cho khu vực.

Giữ vững vai trò trung tâm và tinh thần đoàn kết

Các đại biểu quốc tế cho rằng, Diễn đàn mang ý nghĩa chiến lược sâu sắc. Đại sứ Canada Jim Nickel nhấn mạnh chủ đề năm nay - hướng tới tương lai hòa bình, thịnh vượng và lấy người dân làm trung tâm - là một thông điệp cực kỳ quan trọng, cho thấy ASEAN có thể đóng vai trò kiến tạo hòa bình không chỉ cho khu vực mà cho cả thế giới.

Các diễn giả tại phiên toàn thể số 3, chiều 9/6. Ảnh: An Đăng/TTXVN

Đại sứ Singapore tại Việt Nam Rajpal Singh, cho rằng AFF là nền tảng hữu ích để các nhà lãnh đạo trực tiếp chia sẻ góc nhìn. Ông khẳng định thông điệp cốt lõi là ASEAN phải "duy trì sự vững mạnh, giữ vững vai trò trung tâm và tinh thần đoàn kết" để vượt qua rủi ro và tận dụng cơ hội phát triển.

“Chúng ta đã được lắng nghe chia sẻ từ nhiều nhà lãnh đạo trong khu vực. Họ đã đưa ra những góc nhìn sâu sắc về tình hình địa chính trị khu vực và quốc tế, đặc biệt là trước những yếu tố bất định mà chúng ta đang phải đối mặt. Việc được lắng nghe trực tiếp từ họ là vô cùng hữu ích. Tôi nghĩ thông điệp cốt lõi rút ra từ Diễn đàn lần này là ASEAN phải tiếp tục mạnh mẽ, giữ vững vai trò trung tâm và duy trì sự gắn kết chặt chẽ. Khi đồng lòng như một thể thống nhất, ASEAN hoàn toàn có khả năng giải quyết các thách thức này, đồng thời nắm bắt những cơ hội tăng trưởng và phát triển sẵn có cho khu vực của chúng ta,” Đại sứ Rajpal Singh cho hay.

Trong bối cảnh cạnh tranh giữa các nước lớn, học giả Jaideep Singh từ Viện Nghiên cứu Chiến lược và Quốc tế (ISIS) Malaysia cho rằng để ứng phó với cạnh tranh nước lớn, chiến lược giữ thái độ trung lập và không liên kết của ASEAN đang phát huy hiệu quả.

“Chiến lược hiệu quả cho đến nay vẫn là cố gắng giữ vững lập trường trung lập và không liên kết. Trong giới quan hệ quốc tế, người ta thường dùng thuật ngữ 'phòng ngừa rủi ro' để mô tả điều này. Nghĩa là không nhất thiết phải chọn bên hay đứng về phía bất kỳ cường quốc nào, mà thay vào đó là tìm cách duy trì sự trung lập, cân bằng và không liên kết. Đồng thời, chúng ta cần định vị ASEAN là một khu vực đáng tin cậy, an toàn, ổn định cho các hoạt động đầu tư và phát triển,” ông Jaideep Singh chia sẻ.

Ông Seksan Anantasirikiat, nghiên cứu viên cao cấp tại Trung tâm Nghiên cứu Quốc tế ở Thái Lan chỉ ra rằng, Diễn đàn đã thảo luận các vấn đề mang tính ưu tiên cao như cạnh tranh địa chính trị, biến đổi khí hậu, chuyển đổi năng lượng và vai trò của giới trẻ.

Diễn đàn không chỉ dừng ở việc nhận diện thách thức mà còn đề xuất nhiều giải pháp thực tiễn như giảm thiểu hàng rào phi thuế quan nhằm thúc đẩy hội nhập nội khối sâu rộng hơn.

Khẳng định vị thế và vai trò kết nối của Việt Nam

Sự chủ động của Việt Nam tại Diễn đàn lần này đã nhận được nhiều lời đánh giá tích cực từ các đại biểu quốc tế.

Ông Seksan Anantasirikiat khẳng định sự kiện này là minh chứng rõ nét cho "vai trò dẫn dắt” của Việt Nam. Nhờ mạng lưới quan hệ đối ngoại thân thiện, Việt Nam được kỳ vọng sẽ đóng vai trò đặc biệt quan trọng trong việc định hình tương lai ASEAN.

Trong khi đó, học giả Jaideep Singh nhìn nhận Việt Nam là "một câu chuyện thành công" tiêu biểu của khối trong nỗ lực hội nhập sâu rộng và thu hẹp khoảng cách phát triển.

“Việt Nam có thể được coi là một câu chuyện thành công trong ASEAN xét về khía cạnh hội nhập chặt chẽ hơn với các nền kinh tế cốt lõi thuộc nhóm ASEAN 5.

Một trong những thách thức lớn nhất mà ASEAN phải đối mặt là khoảng cách phát triển giữa các quốc gia ASEAN cốt lõi - tức là những thành viên sáng lập ban đầu của ASEAN như Malaysia, Singapore, Indonesia, Philippines và Thái Lan - với các nước vốn được gọi là CLMV (Campuchia, Lào, Myanmar, Việt Nam).

Các quốc gia gia nhập sau này tham gia vào cộng đồng ASEAN muộn hơn và phải đối mặt với những khoảng cách đáng kể trong việc hội nhập với các nước cốt lõi. Tuy nhiên, Việt Nam đã và đang là một câu chuyện thành công lớn trong nỗ lực hội nhập sâu rộng hơn và thu hẹp khoảng cách phát triển giữa các quốc gia trong ASEAN.

Vì vậy, tôi nghĩ ASEAN hiện có một số sáng kiến đang được triển khai nhằm giảm thiểu sự chênh lệch về phát triển và Việt Nam đã gặt hái được rất nhiều thành công. Đây hoàn toàn có thể là bài học kinh nghiệm cho một số quốc gia khác trong khu vực,” ông Jaideep Singh nhận định.

Trong quan hệ đối tác song phương và đa phương, Đại sứ Canada Jim Nickel coi Việt Nam là một đối tác chủ chốt, không chỉ giúp thúc đẩy Hiệp định Thương mại Tự do (FTA) giữa Canada và ASEAN (dự kiến hoàn tất trong năm nay) mà còn làm cầu nối quan trọng giữa khối các nước thành viên Hiệp định Đối tác Toàn diện và Tiến bộ xuyên Thái Bình Dương (CPTPP) và Liên minh châu Âu (EU).

Ông Oleg Shloma, Phó Đại sứ Belarus, ca ngợi "sự chủ động" của Việt Nam trong việc đưa ra các sáng kiến xây dựng lòng tin, tạo diễn đàn để các quốc gia tìm kiếm tiếng nói chung và giải quyết khác biệt thông qua đối thoại thay vì vũ lực.

“Một trong những từ khóa quan trọng nhất mà tôi được nghe ngày hôm nay là 'sự chủ động.' Chúng ta cần phải chủ động hơn khi đối mặt với các vấn đề, thách thức và rủi ro hiện tại, không chỉ trong khu vực mà trên toàn cầu. Việt Nam đang đóng một trong những vai trò dẫn dắt hàng đầu trong tiến trình này, không chỉ trong phạm vi ASEAN, Đông Nam Á mà còn trên thế giới.

Việt Nam luôn cố gắng đưa ra các sáng kiến khác nhau nhằm xây dựng lòng tin, tìm kiếm điểm chung và đưa các quốc gia lại gần nhau hơn. Và Diễn đàn Tương lai ASEAN này là một trong những sáng kiến như vậy.

Sự kiện đã thực sự thành công. Chúng tôi nhận thấy qua từng năm, quy mô đại diện của diễn đàn ngày càng cao hơn và rộng hơn. Bởi vì không chỉ các quốc gia ASEAN, mà các đối tác cùng các quốc gia khác cũng hiểu được tầm quan trọng của những cuộc gặp gỡ, thảo luận như thế này.

Việc đối thoại và thảo luận luôn tốt hơn nhiều so với việc cố gắng giải quyết các khác biệt và mâu thuẫn bằng bạo lực. Vì vậy, đây là một trong những diễn đàn giúp chúng ta tìm thấy tiếng nói chung và là nơi các lối thoát cho những vấn đề, khó khăn hiện tại có thể được đưa ra thảo luận và tìm lời giải," ông Oleg Shloma chia sẻ.

Tương lai xanh và công nghệ lấy con người làm trung tâm

Một trong những nội dung thảo luận tại Diễn đàn lần này là tương lai xanh và công nghệ lấy con người làm trung tâm của ASEAN. Chia sẻ quan điểm về lĩnh vực hợp tác năng lượng trong ASEAN, Đại sứ Singapore Rajpal Singh nhấn mạnh phát triển năng lượng xanh là ưu tiên của khối, trong đó dự án Lưới điện ASEAN (ASEAN Power Grid) sẽ là chìa khóa để tất cả các thành viên cùng chia sẻ và hưởng lợi từ nguồn năng lượng bền vững.

Về ứng dụng công nghệ, Đại sứ Canada Jim Nickel cho rằng trí tuệ nhân tạo (AI) và công nghệ cao cần phải được phát triển dựa trên nhu cầu và lợi ích của xã hội.

Trong khi đó, Phó Đại sứ Belarus Oleg Shloma nhấn mạnh rằng con người phải luôn là trung tâm của sự đổi mới công nghệ, bao gồm cả trí tuệ nhân tạo (AI).

Theo TTXVN